

OBSAH

PRŮVODCE PRAŽSKOU ARCHEOLOGÍÍ. PAMÁTKY ZNÁMÉ, NEZNÁMÉ I SKRYTÉ

■ ÚVOD

- O knize (aneb proč vznikl archeologický průvodce a co v něm lze nalézt) ■ Ivana Boháčová – Jaroslav Podliska 7
- Archeolog ve městě a jeho metody výzkumu ■ Vojtěch Kašpar 11
- Počátky archeologického výzkumu a péče o archeologické památky v Praze ■ Miroslava Šmolíková 17
- Archeologie v historickém jádru Prahy od vzniku Československé republiky do roku 1989 ■ Ivana Boháčová 23
- Současnost pražské archeologie v centru města ■ Jaroslav Podliska 29

I Přírodní podmínky a nerostné suroviny jako klíč k osídlení Prahy ■ Jan Havrda 33

■ HRADČANY ■ Ivana Boháčová 39

- 1 Kostel Panny Marie – nejstarší sakrální stavba v Praze ■ Ivana Boháčová 44
- 2 Raně středověké opevnění a severní trakt Pražského hradu ■ Ivana Boháčová 47
- 3 Památky pod dlažbou 3. nádvoří Pražského hradu ■ Ivana Boháčová 50
- 4 Rotunda a bazilika sv. Víta, klášter kostela Pražského a biskupský palác ■ Ivana Boháčová 54
- 5 Bazilika a klášter sv. Jiří na Pražském hradě ■ Katarína Mašterová 57
- 6 Prašný most ■ Ivana Boháčová 60
- 7 Pohřebiště, popraviště a kaple sv. Matouše na Loretském náměstí ■ Ivana Boháčová 62
- 8 Klášter premonstrátů na Strahově ■ Zdeněk Dragoun – Jaroslav Podliska 65
- 9 Dům Tychona Brahe na Pohořelci ■ Michal Tryml 68

II Nejstarší opevnění Prahy ■ Ivana Boháčová – Jan Havrda 70

III Pohřívání ve středověké Praze ■ Ivana Boháčová – Jan Havrda – Petr Starec 77

■ MALÁ STRANA A OKOLÍ ■ Jarmila Čiháková 83

- 10 Rotunda sv. Václava ■ Jarmila Čiháková 90
- 11 Kostel sv. Maří Magdalény kláštera magdalenitek ■ Jan Havrda – Michal Tryml 92
- 12 Bývalý kostel sv. Jana Křtitele v Oboře ■ Zdeněk Dragoun 94
- 13 Opevnění podhradí a dřevěná cesta v Mostecké ulici ■ Jarmila Čiháková 96
- 14 Kotlářovský dům s pozůstatky Juditina mostu ■ Zdeněk Dragoun – Jaroslav Podliska 99
- 15 Dům U Tří zlatých korun a městské opevnění ■ Tomasz Cymbalak – Jaroslav Podliska 102
- 16 Hrnčířská dílna ve Vlašské ulici ■ Jan Havrda 104
- 17 Zmizelý vltavský ostrov na Klárově ■ Jan Havrda 106
- 18 Románský dvorec na Petříně ■ Michal Tryml 108
- 19 Řetězový most Františka I. ■ Jan Havrda 110
- 20 Kostel sv. Filipa a Jakuba na Smíchově ■ Zdeněk Dragoun 112

IV Zaniklá architektura kostelů a klášterů ■ Zdeněk Dragoun 113

■ STARÉ MĚSTO A JOSEFOV ■ Jaroslav Podliska 117

- 21 Můstek přes příkop staroměstského opevnění ■ Zdeněk Dragoun 125
- 22 Klášter křižovníků s červenou hvězdou a pozůstatky Juditina mostu ■ Zdeněk Dragoun – Jaroslav Podliska 126
- 23 Předmostí Karlova mostu na Křižovnickém náměstí ■ Jaroslav Podliska 128
- 24 Klášter klarisek a minoritů Na Františku ■ Michal Tryml 130
- 25 Betlémská kaple a její podzemí ■ Jaroslav Podliska 136
- 26 Kostel sv. Filipa a Jakuba ■ Jaroslav Podliska 138
- 27 Kostel sv. Vavřince v areálu kláštera dominikánek u sv. Anny ■ Zdeněk Dragoun 140
- 28 Kostel sv. Linharta ■ Jan Havrda – Zdeněk Dragoun 142
- 29 Kostel sv. Jana Křtitele na zábradlí ■ Jaroslav Podliska 144

30	Kostel sv. Valentina ■ Zdeněk Dragoun	146
31	Mariánské náměstí a kostel Panny Marie na louži ■ Michal Tryml	148
32	Dominiánský klášter sv. Klimenta ■ Jan Havrda	150
33	Klášter cyriáků s kostelem sv. Kříže Většího ■ Veronika Staňková	154
34	Románský dům Andělská kolej ■ Zdeněk Dragoun	156
35	Týnský dvůr (Ungelt) ■ Zdeněk Dragoun	159
36	Kostel Panny Marie před Týnem a jeho předchůdci ■ Zdeněk Dragoun	162
37	Raně středověké pohřebiště v Bartolomějské ■ Veronika Staňková	164
38	Středověká komunikace pod Platněřskou ulicí ■ Jan Havrda	166
39	Staroměstské náměstí a památky skryté pod jeho dlažbou ■ Jaroslav Podliska – Jan Havrda	168
40	Staroměstské smetiště ■ Zdeněk Dragoun	171
41	Kostel sv. Benedikta a komenda řádu německých rytířů ■ Michal Tryml	172
42	Zaniklé synagogy židovského města ■ Jan Havrda	174
43	Mikve u Pinkasovy synagogy ■ Michal Tryml	178
V	Pražské románské domy ■ Zdeněk Dragoun	181
VI	Cesty a veřejná prostranství v minulosti města ■ Jan Havrda – Jaroslav Podliska – Michal Tryml	185
VII	Vrcholně středověké a novověké opevnění pražských měst ■ Zdeněk Dragoun – Petr Starec	189
VIII	Výroba a zpracování kovů ve středověké Praze ■ Jaroslav Podliska	195
■	NOVÉ MĚSTO ■ Vojtěch Kašpar	201
44	Středověká osada u kostela sv. Petra na Poříčí ■ Vojtěch Kašpar	208
45	Náměstí Republiky v minulosti ■ Petr Juřina – Martin Vyšohlid	212
46	Bývalá kasárna Jiřího z Poděbrad (Palladium) ■ Petr Juřina – Martin Vyšohlid	215
47	Novoměstská Jáma ■ Tomasz Cymbalak	218
48	Židovská zahrada ■ Veronika Staňková	220
49	Gotické sklepy ve Spálené ulici ■ Tomasz Cymbalak	222
50	Kaple Božího Těla na Karlově náměstí ■ Jaroslav Podliska	225
51	Domy koželuhů v Jirchářích ■ Michal Tryml	228
52	Kostel sv. Bartoloměje ■ Anna Žďárská	230
53	Kostel sv. Jana Evangelisty na bojišti ■ Michal Tryml	232
IX	Odpad v životě města (studny, jímky, smetiště...) ■ Tomasz Cymbalak	233
X	Řemesla na Novém Městě pražském ■ Vojtěch Kašpar	236
■	VYŠEHRADEK A OKOLÍ ■ Ivana Boháčová	243
54	Osada na břehu Botiče pod Vyšehradem ■ Jaroslav Podliska	248
55	Palácové stavby středověkého Vyšehradu ■ Ivana Boháčová	250
56	Pozůstatky středověké baziliky sv. Petra a Pavla a románský „most“ ■ Ivana Boháčová	252
57	Raně románská bazilika sv. Vavřince a její předchůdce ■ Ivana Boháčová	254
58	Kostel sv. Pankráce ■ Michal Tryml	256
■	VELKÁ PRAHA – PROMĚNY PRAŽSKÉHO REGIONU OD PRAVĚKU PO NOVOVĚK ■ Jan Hasil – Miroslava Šmolíková	259
59	Hradiště Na Farkách ■ Miroslava Šmolíková	266
60	Hradiště Závist a Šance ■ Miroslava Šmolíková	268
61	Výšinné sídliště V Obůrkách ve Vinoři ■ Miroslava Šmolíková	272
62	Hradiště Zámka u Bohnic ■ Miroslava Šmolíková	274
63	Hradiště Hostivař ■ Miroslava Šmolíková	276
64	Šárecké údolí ■ Jan Hasil	278
65	Hradiště Butovice ■ Miroslava Šmolíková	280
66	Hradiště Královice ■ Jan Hasil	282
67	Hradiště Vinoř ■ Jan Hasil	284

68	Čimice ■ Filip Laval	286
69	Klášter benediktinů v Břevnově ■ Michal Tryml	290
70	Kostel Stětí sv. Jana Křtitele v Dolních Chabrech ■ Zdeněk Dragoun	295
71	Pohřebiště v Lahovicích ■ Miroslava Šmolíková	298
72	Zaniklá ves Litožnice ■ Jan Hasil	300
73	Bývalý cisterciácký klášter na Zbraslavi ■ Michal Tryml	302
74	Zaniklá tvrz Slavětice ■ Jan Hasil	305
75	Zaniklá ves Hol ■ Jan Hasil	306
76	Nový hrad u Kunratic ■ Jaroslav Podliska	308
77	Obléhač tábor před Novým hradem u Kunratic ■ Jaroslav Podliska	311
■	Hlavní archeologická období a kultury v Čechách	314
■	Významní pražští archeologové minulosti ■ Ivana Boháčová – Jaroslav Podliska – Miroslava Šmolíková	315
■	Abecední rejstřík lokalit	318
■	Slovníček odborných pojmů	320
■	Použité zkratky	322
■	Literatura a prameny	323
■	Resumé: Guide to Prague Archaeology: Known, Unknown, and Hidden Monuments	333
■	Autorský kolektiv	335